

Ürünler ve Performanslar

Ürün ve performans değerlendirme sistemleri, öğrencilerin sadece ne bildiklerini değil, neler yapabileceklerini ve yaratabileceklerini vurgular. Bu tür değerlendirme, öğrencilerin düşünme ve akıl yürütmelerinin yanı sıra bilgiyi nasıl anladıkları ve uyguladıklarına dair de bilgi sağlar. Bir öğrencinin belli bir zaman çerçevesi ve ortamdaki performansı hakkında gözlem yapmak için performans temelli değerlendirmeleri kullanın. Denetim listeleri, notlandırma ilkeleri ve değerlendirme listeleri gözlem gerçekleşmeden önce oluşturulur ve daha sonra öğrencilerle paylaşılır, böylece şartları ya da gerekli becerileri önceden bilir ve bunlar için hazırlık yaparlar. Bu da öğrencilere, zayıf olduklarını düşündükleri bu beceri ve alanlarda çalışma özgürlüğü verir.

Öğrenciler; model, sunu ve yayım gibi ürünler yarattıklarında, çalışmalarını gerçekçidir ve insanların gerçek yaşamda yaptıkları işlere benzerler. Dikkatli bir şekilde tasarlanmış ürün değerlendirmesi, eleştirel düşünme ve problem çözme, ilgili kavramları derinlemesine kavrama ve uygun becerileri ustaca kullanmayı gerektirir. Ürün temelli değerlendirme, ayrıca öğrencilerin biçim ve konuya yönelik kararlar vermelerine izin verir, böylece öğrenmelerini desteklemek için güçlü yönlerini ve ilgilerini kullanabilirler.

Etkin ürün ve performans temelli değerlendirmeler, birçok faktöre hitap etmelidir. Değerlendirmenin amacını belirlemek, başarılı bir değerlendirmede en önemlisidir. Önemli yönlere odaklanmaya yardımcı olmak için, aşağıdaki soruları sorun:

- Hangi kavram, beceri, strateji veya bilgiyi değerlendirmeye çalışıyorum?
- Öğrencilerim neleri bilmeliler?
- Öğrencilerim hangi düzeyde performans sergilemeli?
- Ne tür bilgi değerlendiriliyor: akıl yürütme, hafıza, ya da süreç?

Amacı saptadıktan sonra, öğrencinin ürün veya performans başarısını belirlemek için kullanılacak ölçütleri tanımlayın. 'Proje Değerlendirme' uygulaması, yararlı olabilecek birçok örnek sağlar. Ancak, ölçütlerin bazılarının çok fazla beceri veya kavram içerdiğinin ya da tam olarak gereksinimlere uymayabileceğinin farkına varmak önemlidir. Hiçbirini performans temelli değerlendirme sistemlerine uygulamadan önce, özellik ve tanımlayıcıların gözden geçirilmesini ve amaçlara yönelik bir uyarılama öneririz.

Airasian (1991, sayfa 244) ölçütleri belli bir amaca yönelik belirlerken ya da uyarılarken aşağıdaki aşamaları tamamlamayı önerir:

- Değerlendirilecek performans ya da işin genelini belirleyin ve bunu gerçekleştirin.
- Performans ya da ürünün önemli yönlerini listeleyin.
- Performans ölçütlerinin sayısını sınırlandırmaya çalışın, böylece bir öğrencinin performansı sırasında hepsi gözlemlenebilsin.
- Mümkünse, öğretmen gruplarına, işe dâhil olan önemli davranışları tartışın.
- Performans ölçütlerini, gözlemlenebilen öğrenci davranışları veya ürün özellikleri açısından ifade edin.
- Performans ölçütlerinin anlamını belirsizleştirecek muğlak kelimeler kullanmayın.

- Performans ölçütlerini gözlemlenmesi muhtemel sıraya göre düzenleyin.

Öğrencilerin gelişimine nasıl yardımcı olunacağına dair değerli bilgiler, bu performans temelli değerlendirme stratejilerini kullanırken kazanılır. Önceden belirlenmiş ölçütleri kullanmak ve ürünün yanı sıra süreci gözlemek, öğretme ve öğrenme amaçlarıyla ilgili kalıpları arama fırsatının yanı sıra öğrenci performansının dikkatli analiz edilmesini sağlar. Bu da tüm öğrenciler arasında gelişimi kolaylaştırmak için öğretim uygulamalarında değişiklik yapılmasına ve bunların geliştirilmesine olanak sağlar. Toplanan verileri analiz ederken göz önünde bulundurulacak sorular şunları içerir:

- Başarılı öğrenciler daha az başarılı öğrencilerden farklı bir yaklaşım mı izledi?
- Daha az başarılı öğrenciler yanlış anlamalar tarafından engellendi mi ve bu yanlış anlamaları nasıl geliştirmiş olabilirler?
- Sürecin neresinde öğrenciler zorluklarla karşılaştılar?
- Ne tür hatalar yaptılar?
- Öğrencilerin zorluk çektiği belli özellikler var mı?
- Sınıfta değinilmesi gereken sürekli yanlış anlamalar var mı?